Karel Starý

Název příspěvku
Využití narativního textu při učení (Using naratives for learning)

Klíčová slova v ČJ
narativní text, učení, metafora, učební úloha, porozumění textu

Klíčová slova v AJ
narative, learning, metaphor, learning task, text comprehension

Cíle v ČJ
Cílem výzkumné studie je ukázat několik konkrétních příkladů použití narativního textu pro učení na základní škole při výuce v rámci budování mezipřemětových vztahů a výuce tzv. průřezových témat.

Teoretická východiska v ČJ
Ve školní praxi se používají narativní texty pro různé formy učení (Kintsch 1986) Kromě jednoduchého vyhledávání jednoduchých informací mohou dobře sloužit i jako materiál pro vysuzování obecnějších závěrů, interpretace textu. Prostřednictvím (spolu)prožitku s postavami jsou žáci vtahováni do děje a jsou ochotni snažit se porozumět jejich jednání, motivaci, vztahům a kontextům, ve kterých se jejich příběhy odehrávají. Narativní texty používají obrazný jazyk a metafora v širším slova smyslu je často nositelem klíčového sdělení textu. V pojetí Johnsona a Lakoffa (2002) nejsou tedy metafory jen estetickým nástrojem, ale něčím, co nejen konzumujeme, nýbrž také často bezděčně používáme při komunikaci. Metaforu Lakoff (2006) chápe jako jádro lidského myšlení. Jeho teorie poskytuje zajímavý rámec pro analýzu výukových situací při praci s narativním textem.

Metodologie v ČJ
Výzkumným designem je vícečetná případová studie několika učitelů, kteří použili narativní texty jako prostředek k dosažení nekognitivních, afektivních postojových cílů. Data byla shromažďována na základních školách při výuce občanské výchovy, dějepisu a českého jazyka. Hlavním výzkumným postupem byla analýza videonahrávek vyučovacích hodin, rozhovorů s učiteli a žáky a dokumentů vzniklých při učení.

Závěry v ČJ

Výsledky naznačují, že narativní texty mají silný potenciál žáky zaujmout a vést je k úsilí o porozumění textu. Zaznamenali jsme příklady situací, kdy žáci objevují hloubku sdělení textu a učitelé jejich porozumění facilitují.

Souhrn příspěvku v AJ

Paper deals with research study of teaching with using narrative texts in lower secondary school. Teoretical framework is given by Kintschs´learning from text and Lakoffs´concept od metaphor. Teachers in civics, history, literature and other subjects usually work with narratives to gain noncognitive, afective goals. In our multiple case study we recorded and analysed situations of learning with narrative in school and interviews with teachers.

Bibliografie

Kintch, W. (1986). Learning from Text. Cognition and Instruction, 3(2), 87−108.
Johnson, M., & Lakoff, G. (2002). Metafory, kterými žijeme. Brno: Host.
Lakoff, G. (2006). Ženy, oheň a nebezpečné věci. Praha: Triáda.